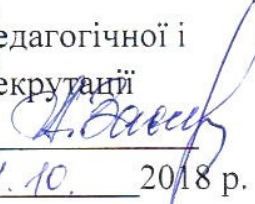

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.
Протокол № 2 від 14.10. 2018 р.

МЕТОДИ І ТЕХНОЛОГІЇ ВІДКРИТОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки	магістра
спеціальності 291	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
освітньої програми	Міжнародна інформація та суспільні комунікації

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Методи і технології відкритого співробітництва у міжнародних відносинах» для студентів спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітньої програми «Міжнародна інформація та суспільні комунікації»

Укладач:

Федонюк С. В.

кандидат географічних наук,
доцент кафедри міжнародних комунікацій і політичного аналізу,
декан факультету міжнародних відносин
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Рецензент:

професор кафедри
міжнародних комунікацій та політичного аналізу,
доктор політичних наук

Карпчук Н. П.

Програма навчальної дисципліни затверджена
на засіданні кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу,
протокол № ____ від ____ . ____ . 2018 р.

Завідувач кафедри
доктор політичних наук

А. М. Митко

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною
комісією факультету міжнародних відносин
протокол № від 2018 р.

Голова методичної комісії

Н. І. Романюк

програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною
радою університету

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика дисципліни
Денна форма навчання	29 Міжнародні відносини, 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії", "Міжнародна інформація та суспільні комунікації", магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 300/10		Рік навчання – 1
ІНДЗ - немає		Семестр – I
		Лекції – 50 год.
		Практичні (семінарські) – 46 год.
		Самостійна робота – 186 год
		Консультації – 18 год.
Форма контролю – екзамен		

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Програма навчальної дисципліни «Методи і технології відкритого співробітництва у міжнародних відносинах» складена відповідно до освітньої програми підготовки магістра «Міжнародна інформація та суспільні комунікації». Предметом вивчення навчальної дисципліни є відкрите (масове) співробітництво як нова форма суспільної комунікації в глобальній мережі Інтернет.

Забезпечується надання теоретичних і практичних знань щодо реалізації переваг відкритого співробітництва, зокрема за допомогою сучасних технологій, передусім інформаційно-комунікаційних, з використанням електронних засобів, застосування Інтернет технологій.

Вивчаються теоретичні й практичні засади відкритого (масового) співробітництва (МС), різні аспекти методології МС з метою створення стратегічних конкурентних переваг для організації, вивчення основних принципів організації та забезпечення функціонування систем МС.

Навчальна дисципліна пов'язана з навчальними курсами «Міжнародна безпека», «Інтелектуальна власність».

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

У процесі вивчення дисципліни студенти ознайомлюються з управлінськими, технічними, алгоритмічними, програмними та технологічними рішеннями, що використовуються у цій області; відбуваються формування і розвиток умінь методичного та прикладного характеру, необхідних у сучасному інформаційному суспільстві; виробляються практичні навички аналітичного та експериментального дослідження основних методів і засобів, що застосовуються в області відкритого співробітництва.

У результаті освоєння дисципліни навчається повинен демонструвати такі результати освіти:

- мати уявлення про МС, його предметну область і методи реалізації;
- **знати:** терміни, поняття та суть основні проблеми, розглянуті в курсі,
- організаційні форми МС,
- основні інструменти й технології МС,
- методологію побудови й функціонування систем МС;
- **вміти:** використовувати інструменти МС, виконувати організаційну роботу щодо реалізації потенціалу створення, передавання, збирання, інтеграції та експлуатації знань за допомогою МС;
- **мати навички** використання технологій МС, створення МС-проектів та їх реалізації.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I. МЕТОДОЛОГІЯ МС

Тема 1. Основи масового співробітництва

Принцип «відкритого коду». Мережна економіка. Генезис концепції масового співробітництва. Формування моделі відкритої економіки. Концепція «Вікіноміки». Краудсорсинг. Поняття «мудрості мас» і його теоретичне обґрунтування. Економічні особливості масового співробітництва: цикл стратегічного планування, структура управління, основні інвестиції, первинний стратегічний ресурс, характер виробництва, економічний результат, маркетинг, продажі й обслуговування, ціноутворення, природа конкуренції. Трансформація суті фірми в системі МС.

Тема 2. Масове співробітництво в системі глобалізованих соціально-економічних і політичних відносин

Трансформація соціально-економічних відносин на базі поширення технологій мережної комунікації. Учасник мережі як користувач і генератор контенту. Суть і структура контенту в системі МС. Квазінаціональна специфіка мережної комунікації. Трансформація відношень оферти й попиту у глобальному вимірі. Ефекти глобалізації під впливом МС: стандартизація й конвергенція засобів та форм комунікації, виробництва та споживання. Глобалізація в політичній та публічній сферах. Проблеми правового регулювання МС. Глобальні соціальні мережі як середовище МС-комунікації.

Модуль II. МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ МС

Тема 3. Основи менеджменту знань МС, управління колективним інтелектом

Властивості інформації в аспекті МС. Процеси та явища інформаційного суспільства в аспекті МС. Поняття знань. Види діяльності, пов'язані з даними, інформацією та знаннями. Менеджмент знань. Спіраль знань. Процеси взаємодії в системі знань: соціалізація, екстерналізація, комбінування, інтерналізація. Концептуальні рамки менеджменту знань. Система знань. Компоненти системи управління знаннями: людські, технологічні, організаційні. Знання в системі мікро- та макросередовища організації.

Управління колективним інтелектом і знаннями; збір та обмін інформацією; рефлексія; консультування; рішення; капіталізація і обмін інформацією; дія.

Е-менеджмент, спільний Інтранет, узагальнення та обмін інформацією, системи захисту і регулювання. Електронна співпраця в електронному урядуванні.

Мотивація співпраці. Культурні та психологічні основи колективного інтелекту і МС. Міжкультурне співробітництво. Ноу-хау у співпраці. Діагностика у співпраці. HR у менеджменті співпраці.

Організація інтелектуальної співпраці. Засоби співпраці. Забезпечення стійкості організації інтелектуальної співпраці.

Тема 4. Організаційні форми масового співробітництва

Піринг-моделі. Commons-based peer production (CBPP). Закони CBPP: критерій розвитку продукту; якість згуртованості проекту. Пірингові продукти. Пірингові платформи. World Community Grid (WCG).

Ідеагора – залучення інновацій. Типи суб'єктів –учасників системи залучення інновацій. Модель Connect and Develop (C&D).

Прос'юмери, або об'єднання проактивних споживачів. Ринкові й соціальні чинники прос'юмпції. Споживча централізація (customer centricity). Ефекти проактивності споживачів.

Спільні наукові дослідження. Платформи для участі. Глобальний заводський цех. Вікі-робочі місця.

Тема 5. Маркетинг МС

МС-маркетинг-мікс. Продукт МС: життєвий цикл, структура, користь продукту. Конкурентоздатність товару. Розробка товару. Планування нової продукції. Вихід на ринок з новим товаром. Пробний маркетинг. Стратегія марки продукту (вибір, застосування). Інновація продукції: диференціація, диверсифікація, модифікація, елімінація. Сервісне обслуговування:

фактори, види, методи, організація. Сегментація, мікросегментація, персоналізація попиту. Методи й засоби аналізу попиту. Цінова й збутова функції маркетингу МС. Просування товару в системі МС. Система маркетингових комунікацій, CRM в системі МС.

Тема 6. Краудсорсинг і прос'юмеризм

Концепція прос'юмеризму як ефективної форми взаємодії оферента й споживача продукту (послуги). Індивідуалізація пропозиції. Споживач як джерело ресурсів для виробника (надавача) товарів (послуг). Галузеві аспекти краудсорсингу. Краудсорсинг у проектах політичних та публічного адміністрування. Участь громадян у розробці адміністративних рішень. Соціально-політичні підстави краудсорсингу в політиці та публічному адмініструванні. Краудфандинг. Краудсорсинг в системі глобалізації. Інструменти краудсорсингу. Краудсорсингові платформи. Краудсорсингові проекти.

Модуль III. ТЕХНОЛОГІЇ МС

Тема 7. Технології міжлюдської взаємодії

Технології організації групової роботи. Groupware і рівні співпраці. Інструменти спільного управління (координації). Системи колективної роботи і людської взаємодії. Спільні інструменти управління проектами. Програмне забезпечення для співпраці та методи організації. Постачальники програмного забезпечення для співпраці. Інші інструменти. Типи додатків Groupware. Інші додатки, пов'язані з груповою роботою.

Технології управління робочим процесом. Технології управління контентом. Процес управління контентом. Форми систем управління контентом: системи менеджменту веб-контенту – для управління веб-сайтами; газетні / журнальні редакційні випускові системи; Workflow-системи для публікації статей; системи управління документами; Управління: локалізоване, централізоване, федеративне.

Корпоративні портали. Функції та можливості корпоративних порталів: інтеграція і презентація; налаштування, персоналізація, контроль доступу, корпоративний пошук, всеканалний доступ, аналітика. Внутрішній сайт. Система для та колективної роботи. Платформа для інтеграції.

Технології електронного навчання й розвитку HR. Технології планування й програмування. Системи управління розподіленими проектами, управління комунікаціями команди проекту.

Технології телеприсутності. Спеціалізовані застосунки, та універсальні системи корпоративної комунікації.

Тема 8. Технології інфраструктури МС

Хмарні технології в МС. Хмарні обчислення (Cloud Computing). Хмарна організація корпоративних комунікацій. Переваги «хмарної» організації PR-комунікацій. «Хмарні» платформи. Моделі обслуговування в Cloud Computing: програмне забезпечення як послуга (SaaS), платформи як послуга (PaaS), інфраструктура як послуга (IaaS). Організаційні моделі Cloud Computing: приватні хмари, хмари спільноти, громадські та гібридні хмари. Приклади проектів Cloud Computing.

Блокчейн. Блокчейн як технологія ланцюгів розподілених блоків у системі МС. Реалізація в системах криптовалют. Блокчейн в банківському секторі, земельному реєстрі, посвідченні особи, платіжних системах.

Модуль IV. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В МС

Тема 9. Локальний рівень інформаційної безпеки

Особливості комунікації та обробки інформації в умовах відкритого співробітництва в аспекті інформаційної безпеки: технічні й технологічні; організаційні; психологічні. Політика (культура) пост-правди. Підстави розвитку феномена пост-правди. Особливості комунікації в мережі: технологічні, психологічні, правові. Специфіка популярних соціальних мереж як середовища поширення інформації. Інформаційні загрози, пов'язані з комунікацією на основі МС. Нормативно-правова база інформаційної безпеки в МС. Пошук і збір інформації за допомогою МС. Розвідка OSINT на базі МС. Методологія і технологія OSINT. Проекти й результати розслідувань. МС-комунікації в сценаріях спеціальних інформаційних операцій, спрямованих на особу, яка ухвалює рішення. Захист інформації. Застосування міжнародних стандартів захисту інформації в умовах МС.

Тема 10. Національний і міжнародний рівень інформаційної безпеки

Зв'язок соціально-політичних процесів з розвитком комунікації. Історичні приклади впливу засобів та методів масової комунікації на перебіг соціально-політичних процесів. Вплив МС на загальну систему організації суспільних відносин. Особливості МС-комунікації як чинника суспільно-політичної трансформації. МС як інформаційно-технологічна база соціальних потрясінь. Умови розвитку трансформаційних процесів у суспільстві на базі МС. МС-революція соціальна. Комунікативні рушії революцій. МС-комунікації в сценаріях спеціальних інформаційних операцій, спрямованих на зміну політичної системи. МС-протидія інформаційним загрозам.

Модуль V. НАЦІОНАЛЬНА Й МІЖНАРОДНА КООРДИНАЦІЯ МС

Тема 11. Національні й міжнародні проекти координації МС.

Національні проекти координації МС. Досвід США, Великобританії, Китаю, Росії. Реалізація МС в Україні. Галузеві аспекти координації: регулювання соціальних мереж, регулювання е-транзакцій, авторське право.

Тема 12. Політика Європейського Союзу у сфері МС

Політика Європейського Союзу щодо підтримки відкритого співробітництва. Ініціатива платформ колективної інформованості щодо сталого розвитку та соціальних інновацій (CAPS) на комунітарному рівні. Цільові області інноваційного напрямку CAPS. Підтримка МС у в рамках програми Horizon 2020. Тематичні сфери реалізації проектів у сфері відкритого співробітництва, що фінансуються з бюджету ЄС. Цілі CAPS. Проекти, що реалізуються у рамках CAPS. Перспективи політики на підтримку МС після 2020 р.

Таблиця 1

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми й модуля	Кількість годин			
	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Консультації	Самостійна робота
Модуль I. МЕТОДОЛОГІЯ МС				
Тема 1. Основи масового співробітництва	4	2		14
Тема 2. Масове співробітництво в системі глобалізованих соціально-економічних і політичних відносин	4	4		16
Модуль II. МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ МС				
Тема 3. Основи менеджменту знань МС, управління колективним інтелектом	4	4		14
Тема 4. Організаційні форми масового співробітництва	4	4		16
Тема 5. Маркетинг МС	6	4		16
Тема 6. Краудсорсинг і прос'юмеризм	4	4		14
Модуль III. ТЕХНОЛОГІЇ МС				
Тема 7. Технології міжлюдської взаємодії	4	4	4	16
Тема 8. Технології інфраструктури МС	4	4	2	16
Модуль IV. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В МС				
Тема 9. Локальний рівень інформаційної безпеки	4	4	4	16
Тема 10. Національний і міжнародний рівень інформаційної безпеки	4	4	4	16
Модуль V. НАЦІОНАЛЬНА Й МІЖНАРОДНА КООРДИНАЦІЯ МС				
Тема 11. Національні й міжнародні проекти координації МС.	4	4	2	16
Тема 12. Політика Європейського Союзу у сфері МС	4	4	2	16
Всього годин	50	46	18	186

5. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

№ з/п	Тема	Кількість годин самостійної роботи/семінарських занять
1	Основи масового співробітництва Концепція МС Причини виникнення МС Мережні основи МС Технологічний базис МС Трансформація суспільних відносин під впливом МС	2/14
	Масове співробітництво в системі глобалізованих соціально-економічних і політичних відносин Учасник мережі як користувач і генератор контенту. Суть і структура контенту в системі МС. МС і глобалізація МС-комунікації	4/16
2	Основи менеджменту знань МС, управління колективним інтелектом 1. Менеджмент знань Система знань Процеси та чинники колективного інтелекту. Суть менеджменту колективного інтелекту. Організація процесу спільної роботи. Прискорення і оптимізація процесу прийняття рішень. Система управління колективним інтелектом	4/14
3	Організаційні форми масового співробітництва МС у поширенні інновацій Краудсорсинг Спільні наукові дослідження МС у забезпеченні соціально-культурних запитів	4/16
	Маркетинг МС Специфіка маркетинг-мікс в умовах МС Продукт Сегментація Ціна Просування Реалізація МС-CRM	4/16
	Краудсорсинг і прос'юмеризм Трансформація ресурсного забезпечення із розвитком технологій комунікації між виробником і споживачем Підстави й особливості краудсорсингу Глобальний краудсорсинг Прос'юмеризм в аспекті продуцента й споживача Платформи краудсорсингу Комерційні й некомерційні проекти професійного споживання	4/14
4	Технології між людською комунікації Системи колективної роботи. Groupware. Інструменти спільного управління (координації). Спільні інструменти управління проектами.	4/16

	<p>Типи додатків Groupware. Система управління Workflow. Міжнародні стандарти. Робочі процеси для людей. Автоматизовані робочі процеси. Управління контентом. Процес управління контентом. Корпоративний портал. Внутрішній сайт. Система для та колективної роботи. Платформа для інтеграції.</p>	
	<p>Технології інфраструктури МС Хмарні технології в МС. Хмарна організація корпоративних комунікацій. «Хмарні» платформи. Моделі обслуговування Проекти Cloud Computing. Блокчейн як технологія ланцюгів розподілених блоків у системі МС. Реалізація в системах криптовалют. Блокчейн в банківському секторі, земельному реєстрі, посвідченні особи, платіжних системах.</p>	4/16
5	<p>Інформаційна безпека в МС: локальний рівень Інформаційні загрози МС Пост-правда Пропаганда Collaborative OSINT Спеціальні інформаційні операції Методи протидії інформаційним загрозам</p>	4/16
	<p>Національний і міжнародний рівень інформаційної безпеки Зв'язок соціально-політичних процесів з розвитком комунікації. Вплив МС на загальну систему організації суспільних відносин. Особливості МС-комунікації як чинника суспільно-політичної трансформації. Умови розвитку трансформаційних процесів у суспільстві на базі МС. Комунікативні рушії революцій. МС-комунікації в сценаріях спеціальних інформаційних операцій, спрямованих на зміну політичної системи. МС-протидія інформаційним загрозам.</p>	4/16
6	<p>Національна й міжнародна координація МС Національні програми й приклади залучення й підтримки МС Національні проекти координації МС. Досвід США, Китаю, Росії. Реалізація МС в Україні. Галузеві аспекти координації: регулювання соціальних мереж, регулювання е-транзакцій, авторське право.</p>	4/16
	<p>Політика Європейського Союзу у сфері МС Політика Європейського Союзу щодо підтримки відкритого співробітництва. Ініціатива платформ колективної інформованості щодо сталого розвитку та соціальних інновацій (CAPS) на комунітарному рівні. Цільові області інноваційного напрямку CAPS. Підтримка МС у в рамках програми Horizon 2020. Проекти, що реалізуються у рамках CAPS. Перспективи політики на підтримку МС після 2020 р.</p>	4/16
	Разом	46/186

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів за формами контролю

Модуль 1		Модуль 2	Загальна кількість балів
Поточний контроль		Підсумк. контроль	
Аудиторні заняття		Контрольна робота	
Заняття	24	60	100
Балів	40		

Робота студента на аудиторних заняттях оцінюється максимально у 40 балів.

20 % (8) балів студент отримує за присутність на заняттях, 40 % (16) балів — за активність під час занять (як-от участь у дискусіях), 40 % (16) балів — за виступи та доповіді.

Підсумковий контроль проходить у формі контрольної роботи, за виконання якої студент може отримати максимум 60 балів.

Загальна максимальна сума балів за курс – 100. Оцінка за освоєння курсу виставляється відповідно до шкали оцінювання (табл. 2.).

Таблиця 5

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
	для заліку
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Федонюк С. В. Технології менеджменту знань і відкрите співробітництво: навч. посіб. / С. В. Федонюк. – Луцьк : Вежа-друк, 2017. – 124 с.
2. Benkler Yochai (2006). The Wealth of Networks: How Social Production Transforms Markets and Freedom. Yale University Press.
3. Brisbourne Nic (2007). Mass collaboration – some big changes are underway. URL: <http://www.theequitykicker.com/2007/08/13/mass-collaboration-some-big-changes-are-underway/>
4. Surowiecki, James (2005). The Wisdom of Crowds. Anchor Books.
5. Tapscott Don & Williams Anthony D. (2008) Wikinomics: How Mass Collaboration Changes Everything. New York, NY: Penguin.
6. Von Hippel Eric (1988). The Sources of Innovation. Oxford University Press, 25, 28. Available at <http://web.mit.edu/evhippel/www/sources.htm>

Додаткова

1. Arniani, M., Badii, A., De Liddo, A., Georgi, S., Passani, A., Piccolo, L.S.G., & Teli, M., 2014: Collective Awareness Platform for Sustainability and Social Innovation: An Introduction.
2. Francesco Bellini, Antonella Passani, Marina Klitsi, Wim Vanobberghen (2016). Exploring Impacts of Collective Awareness Platforms for Sustainability and Social Innovation. Eurokleis Press – Roma Italia.
3. Gross Grant (2004). Election 2004: Howard Dean Profits from Web Campaign. CIO, January 15. URL: http://www.cio.com/article/32064/Election_2004_Howard_Dean_Profits_from_Web_Campaign
4. HORIZON 2020 - Work Programme 2016 – 2017 Information and Communication Technologies (European Commission Decision C(2017)2468 of 24 April 2017).
5. Howe Jeff (2006). The Rise of Crowdsourcing. Wired magazine. Issue 14.06, June 2006.
6. ICT-11-2017 Collective Awareness Platforms for Sustainability and Social Innovation URL: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/collectiveawareness>
7. Keyes Ralph. (2004) The Post-Truth Era: Dishonesty and Deception in Contemporary Life, New York, St. Martin's Press, pp 12-13.
8. Krowne Aaron, Bazaz Anil (2004). "Authority Models for Collaborative Authoring," HICSS 2004 Proceedings, January.
9. Max Seddon (2 June 2014). ["Documents Show How Russia's Troll Army Hit America"](#). BuzzFeed.
10. Passani A., Spagnoli F., Bellini F., Prampolini A., Firus K. (2016) Collective Awareness Platform for Sustainability and Social Innovation (CAPS). In: Rossignoli C., Gatti M., Agrifoglio R. (eds) Organizational Innovation and Change. Lecture Notes in Information Systems and Organisation, vol 13. Springer, Cham, pp 103-114.
11. REGULATION (EU) 2016/679 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 27 April 2016. Official Journal of the European Union, 4.5.2016.
12. Solon, Olivia (April 4, 2018). ["Facebook says Cambridge Analytica may have gained 37m more users' data"](#). *the Guardian*. Retrieved April 6, 2018.
13. Stirland Sarah Lai (2008) Propelled by Internet, Barack Obama Wins Presidency. Wired, November 4. URL: <http://www.wired.com/threatlevel/2008/11/propelled-by-in/comment-page-3/>
14. The post-truth world: Yes, I'd lie to you," "The Economist" Sept 10, 2016". Economist.com. 2016-09-10. Retrieved 2018-03-26.